

Робоча програма дисципліни «Економічний аналіз»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 123 · КОМП'ЮТЕРНА ІНЖЕНЕРІЯ

БАКАЛАВР

ОП: Організація захисту інформації в інформаційно-комунікаційних системах

120

Годин

Загальний обсяг дисципліни

4

Кредити ЄКТС

Відповідно до стандарту

4

Модулі

Змістовних блоки курсу

Загальна інформація про дисципліну

Ідентифікація

Назва: Економічний аналіз

Спеціальність: 123 Комп'ютерна інженерія

ОП: Організація захисту інформації в ІКС

Ступінь: Бакалавр

Обсяг: 120 годин / 4 кредити ЕКТС

Модулів: 4 змістовних блоки

Призначення дисципліни

Дисципліна «Економічний аналіз» формує у студентів системне розуміння методів аналізу господарської діяльності підприємств, фінансових показників, ресурсного потенціалу та прийняття управлінських рішень. Курс охоплює теоретичні засади та практичний інструментарій економічного аналізу, актуальний для фахівців у сфері інформаційних технологій та захисту інформації.

Дисципліна є обов'язковою для підготовки бакалаврів зі спеціальності 123 «Комп'ютерна інженерія» та забезпечує формування загальних компетентностей, передбачених освітньо-професійною програмою «Організація захисту інформації в інформаційно-комунікаційних системах».

Загальні компетентності

Аналітичне мислення

Здатність до аналізу, синтезу та критичного оцінювання економічної інформації: виявлення причинно-наслідкових зв'язків, порівняння альтернативних сценаріїв, формування обґрунтованих управлінських висновків.

Комунікація

Здатність до усної та письмової комунікації: чітко пояснювати результати аналізу, аргументовано представляти висновки, оформлювати аналітичні звіти, доповідні записки та презентації.

Самоорганізація

Уміння самостійно навчатися, планувати роботу та організовувати виконання аналітичних завдань у визначені строки, зокрема під час підготовки розрахункових робіт та міні-досліджень.

Командна робота

Відповідальність, ініціативність та готовність працювати в команді під час групового аналізу кейсів, розгляду економічних ситуацій ІТ-підприємств та спільного пошуку оптимальних рішень.

Студент повинен вміти: аналізувати навчальну, статистичну та фінансову інформацію; виділяти головне та узагальнювати результати; планувати власну діяльність і дотримуватися дедлайнів; коректно спілкуватися з викладачами та одногрупниками; брати участь у командній роботі та розподіляти обов'язки.

Фахові компетентності

Методологія економічного аналізу

Розуміння сутності, предмету та завдань економічного аналізу; знання методів і прийомів аналізу господарської діяльності підприємств ІТ-галузі; уміння застосовувати аналітичний інструментарій для оцінки економічних явищ та процесів.

Аналіз фінансового стану

Здатність аналізувати фінансову звітність підприємства: оцінювати ліквідність, платоспроможність, фінансову стійкість, ділову активність та рентабельність; виявляти резерви підвищення ефективності діяльності.

Аналіз ресурсного потенціалу

Знання методики аналізу трудових ресурсів, основних засобів, оборотних активів та витрат підприємства; уміння оцінювати ефективність використання ресурсів і обґрунтовувати управлінські рішення в умовах ІТ-компаній.

Прийняття управлінських рішень

Орієнтування в інформаційно-аналітичному забезпеченні управління підприємством; використання економіко-математичних методів і сучасних інформаційних систем для формування обґрунтованих аналітичних висновків.

Результати навчання

01

Пояснення економічних категорій

Пояснювати сутність ключових понять і явищ: рентабельність, ліквідність, платоспроможність, фінансова стійкість, ділова активність, грошовий потік, ресурсний потенціал, факторний аналіз.

03

Аналіз показників діяльності

Аналізувати ключові показники господарської та фінансової діяльності підприємств для виявлення резервів підвищення ефективності та обґрунтування управлінських рішень в ІТ-галузі.

02

Характеристика методів аналізу

Характеризувати основні методи і прийоми економічного аналізу, застосовувати порівняльний, факторний та трендовий аналіз, визначати тенденції та формулювати аналітичні висновки.

04

Робота з інформаційними джерелами

Орієнтуватися в науковій та нормативній базі з економічного аналізу; використовувати інформаційні ресурси та програмне забезпечення для підготовки обґрунтованих аналітичних матеріалів.

Теоретичні основи економічного аналізу

- 1 — Тема 1.1
Предмет, метод і завдання економічного аналізу. Місце аналізу в системі управління підприємством
- 2 — Тема 1.2
Інформаційне забезпечення економічного аналізу. Фінансова звітність як основне джерело аналізу
- 3 — Тема 1.3
Методи і прийоми економічного аналізу: порівняння, факторний аналіз, балансовий метод
- 4 — Тема 1.4
Організація аналітичної роботи на підприємстві. Етапи проведення комплексного аналізу

Предмет, метод і завдання економічного аналізу

Лекційний матеріал (2 год.)

Лекція 1: Сутність економічного аналізу як науки та навчальної дисципліни. Зв'язок економічного аналізу з іншими науками. Предмет і об'єкти аналізу. Роль аналізу в системі управління підприємством, зокрема ІТ-компаніями та підприємствами у сфері захисту інформації.

Лекція 2: Принципи економічного аналізу: науковість, системність, комплексність, об'єктивність. Класифікація видів економічного аналізу (оперативний, ретроспективний, перспективний; внутрішній, зовнішній). Організація аналітичної служби на підприємстві.

Ключові питання лекції

- Поняття та зміст економічного аналізу, його місце в управлінні
- Предмет і об'єкти економічного аналізу
- Класифікація видів та форм аналізу
- Принципи організації аналітичної роботи
- Особливості аналізу діяльності ІТ-підприємств

Практичне заняття (2 год.)

Завдання 1. Складання схеми «Економічний аналіз у системі управління ІТ-підприємством»: визначення місця аналізу, зв'язків із плануванням, обліком та контролем.

Завдання 2. Кейс: аналіз структури управлінської інформації в компанії сфери кібербезпеки. Виявлення аналітичних потреб менеджменту.

Завдання 3. Тестування за ключовими термінами теми (10 питань).

Самостійна робота (7 год.)

- Опрацювання: Ершова Н. Ю. «Економічний аналіз» — розділ «Теоретичні основи» (Харків: НТУ «ХПІ», 2023)
- Підготовка реферату: «Роль економічного аналізу в управлінні ІТ-підприємством»
- Складання порівняльної таблиці видів економічного аналізу

Очікуваний результат: студент вміє характеризувати сутність, предмет і завдання економічного аналізу, визначати його місце в системі управління підприємством.

Інформаційне забезпечення економічного аналізу

1

Джерела інформації

Фінансова звітність: баланс, звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів.

2

Перевірка якості

Достовірність, повнота, порівнянність, своєчасність — вимоги до аналітичної інформації.

3

Обробка даних

Систематизація, групування, порівняння, математична обробка аналітичних даних.

4

Висновки

Формування аналітичного звіту, обґрунтування рекомендацій для управлінських рішень.

Лекційний матеріал (2 год.)

Система інформаційного забезпечення аналізу. Фінансова звітність підприємства: склад, структура та призначення основних форм. Вимоги до аналітичної інформації. Внутрішні та зовнішні джерела даних. Особливості інформаційного забезпечення аналізу ІТ-підприємств та компаній у сфері захисту інформації.

Практика (2 год.) та СРС (7 год.)

Практика: Ознайомлення з формами фінансової звітності реального підприємства; виявлення взаємозв'язків між показниками балансу та звіту про фінансові результати; аналіз структури активів і пасивів ІТ-компанії.

СРС: Опрацювання: Мних Є. В. «Економічний аналіз» (Київ: ЦУЛ, 2022); підготовка аналітичної записки «Особливості фінансової звітності підприємств у сфері інформаційних технологій».

Методи аналізу та організація аналітичної роботи

Тема 1.3 — Методи і прийоми економічного аналізу (Лекція 5, 2 год.)

Класифікація методів економічного аналізу: якісні та кількісні. Прийоми порівняння, відносних і середніх величин, групування. Методи детермінованого факторного аналізу: ланцюгових підстановок, абсолютних і відносних різниць, індексний метод. Графічні методи. Кореляційно-регресійний аналіз як інструмент прогнозування.

Практика (2 год.): Розв'язання задач із застосуванням методу ланцюгових підстановок; порівняльний аналіз показників двох ІТ-компаній за звітний рік; побудова аналітичних таблиць.

СРС (7 год.): Опрацювання: Єршова Н. Ю. «Економічний аналіз» (Харків: НТУ «ХПІ», 2023) — розділ «Методи аналізу»; підготовка реферату «Факторний аналіз як інструмент управлінських рішень в ІТ-галузі».

Тема 1.4 — Організація аналітичної роботи (Лекція 6, 2 год.)

Організаційні форми проведення аналізу на підприємстві: централізована та децентралізована. Планування аналітичної роботи. Послідовність проведення аналізу: підготовчий, основний та підсумковий етапи. Оформлення результатів аналізу: аналітичні таблиці, графіки, пояснювальні записки. Автоматизація аналітичних процесів за допомогою спеціалізованого ПЗ.

Практика (2 год.): Складання плану аналітичної роботи для ІТ-підприємства; розробка аналітичної таблиці оцінки ресурсного потенціалу; огляд інструментів автоматизації аналізу (Excel, Power BI).

СРС (7 год.): Підготовка порівняльної таблиці «Методи організації аналітичної роботи: переваги та недоліки».

Аналіз ресурсного потенціалу підприємства

Тема 2.1

Аналіз трудових ресурсів: чисельність, структура, продуктивність праці та фонд оплати праці.

Тема 2.2

Аналіз основних засобів: склад, структура, рух, технічний стан і ефективність використання.

Тема 2.3

Аналіз оборотних активів: склад, структура, оборотність і забезпеченість підприємства.

Тема 2.4

Аналіз витрат на виробництво і реалізацію продукції (послуг): структура собівартості, резерви зниження.

Аналіз трудових ресурсів підприємства

Лекційний матеріал (2 год.)

Трудові ресурси як об'єкт аналізу. Аналіз чисельності та структури персоналу: склад за категоріями, кваліфікаційними рівнями. Показники руху персоналу: коефіцієнти прийому, звільнення, плинності кадрів. Аналіз продуктивності праці: виробіток, трудомісткість, фактори впливу. Аналіз фонду оплати праці: склад, динаміка, абсолютне та відносне відхилення.

Ключові питання

- Показники аналізу чисельності та руху персоналу
- Методика аналізу продуктивності праці
- Факторний аналіз фонду оплати праці
- Особливості аналізу кадрового потенціалу ІТ-компаній
- Резерви підвищення ефективності використання трудових ресурсів

Практичне заняття (2 год.)

Завдання 1. Аналіз чисельності та структури персоналу ІТ-компанії за умовними даними: розрахунок показників руху кадрів, побудова аналітичної таблиці.

Завдання 2. Кейс: «Оцінка продуктивності праці в компанії кібербезпеки — виявлення факторів впливу та резервів зростання».

Завдання 3. Тестування за ключовими термінами теми (10 питань).

Самостійна робота (7 год.)

- Опрацювання: Рекова Н. Ю. та ін. «Економічний аналіз» (Краматорськ: ДДМА, 2022) — розділ «Аналіз трудових ресурсів»
- Підготовка реферату: «Продуктивність праці в ІТ-галузі: методика оцінки та резерви зростання»
- Розрахунок показників руху персоналу за умовними даними

Очікуваний результат: студент вміє аналізувати склад і структуру трудових ресурсів, розраховувати показники продуктивності праці та фонду оплати праці.

Аналіз основних засобів підприємства

Лекційний матеріал (2 год.)

Основні засоби як об'єкт аналізу. Методика аналізу складу, структури та руху основних засобів. Показники технічного стану та ефективності використання. Факторний аналіз фондовіддачі. Особливості аналізу нематеріальних активів (програмне забезпечення, ліцензії, патенти) для ІТ-підприємств сфери захисту інформації.

Практика (2 год.) та СРС (7 год.)

Практика: Розрахунок коефіцієнтів руху та технічного стану основних засобів; факторний аналіз фондовіддачі ІТ-компанії; аналіз нематеріальних активів у сфері захисту інформації.

СРС: Опрацювання: Мних Є. В. «Економічний аналіз» (Київ: ЦУЛ, 2022) — розділ «Аналіз основних засобів»; підготовка аналітичної записки «Оцінка ефективності використання основних засобів ІТ-компанії».

Аналіз оборотних активів і витрат підприємства

Тема 2.3 — Аналіз оборотних активів (Лекція 9, 2 год.)

Оборотні активи як об'єкт аналізу. Склад та структура оборотних активів ІТ-компанії. Показники оборотності: коефіцієнт оборотності, тривалість одного обороту, коефіцієнт завантаження. Аналіз дебіторської заборгованості: склад, динаміка, оборотність. Аналіз грошових коштів та їх еквівалентів.

Практика (2 год.): Розрахунок показників оборотності оборотних активів; аналіз складу дебіторської заборгованості ІТ-компанії; виявлення резервів прискорення оборотності.

СРС (7 год.): Опрацювання: Єршова Н. Ю. «Економічний аналіз» (Харків: НТУ «ХПІ», 2023) — розділ «Аналіз оборотних активів»; підготовка реферату «Управління оборотними активами в ІТ-компанії: аналітичний підхід».

Тема 2.4 — Аналіз витрат (Лекція 10, 2 год.)

Витрати як об'єкт аналізу. Склад і структура витрат операційної діяльності. Аналіз собівартості продукції (послуг): за елементами та статтями калькуляції. Факторний аналіз собівартості. Особливості аналізу витрат ІТ-підприємств: витрати на оплату праці, ліцензії, хмарну інфраструктуру та кіберзахист. Резерви зниження собівартості.

Практика (2 год.): Аналіз структури витрат ІТ-компанії; факторний аналіз собівартості ІТ-послуг; розробка пропозицій щодо оптимізації витрат.

СРС (7 год.): Підготовка аналітичної записки «Оптимізація витрат ІТ-підприємства у сфері захисту інформації: аналітичний аспект».

Аналіз фінансових результатів і фінансового стану

Тема 3.1

Аналіз доходів і фінансових результатів діяльності підприємства. Аналіз прибутку та рентабельності.

Тема 3.2

Аналіз майнового стану та ліквідності підприємства. Оцінка структури балансу.

Тема 3.3

Аналіз фінансової стійкості і платоспроможності підприємства. Показники та методика розрахунку.

Тема 3.4

Аналіз ділової активності та грошових потоків підприємства. Оцінка ефективності діяльності.

Аналіз доходів, прибутку та рентабельності

Лекційний матеріал (2 год.)

Доходи підприємства: класифікація та методика аналізу. Аналіз чистого доходу від реалізації. Прибуток як узагальнюючий показник ефективності: валовий прибуток, прибуток від операційної діяльності, чистий прибуток. Факторний аналіз прибутку від реалізації. Система показників рентабельності: рентабельність продукції, продажу, активів, власного капіталу.

Ключові питання

- Класифікація доходів та методика їх аналізу
- Структура та динаміка фінансових результатів
- Факторний аналіз прибутку від реалізації
- Система показників рентабельності підприємства
- Особливості оцінки рентабельності IT-бізнесу

Практичне заняття (2 год.)

Завдання 1. Аналіз структури та динаміки фінансових результатів IT-компанії за умовними даними; розрахунок показників рентабельності.

Завдання 2. Кейс: «Факторний аналіз прибутку IT-підприємства: виявлення резервів зростання».

Завдання 3. Тестування за ключовими термінами теми (10 питань).

Самостійна робота (7 год.)

- Опрацювання: Рекова Н. Ю. та ін. «Економічний аналіз» (Краматорськ: ДДМА, 2022) — розділ «Аналіз фінансових результатів»
- Підготовка реферату: «Рентабельність IT-підприємств: методика оцінки та фактори впливу»
- Складання аналітичної таблиці показників рентабельності за умовними даними

Очікуваний результат: студент вміє аналізувати фінансові результати, розраховувати та інтерпретувати показники рентабельності підприємства.

Аналіз майнового стану та ліквідності

Лекційний матеріал (2 год.)

Майновий стан підприємства: горизонтальний та вертикальний аналіз балансу. Структура активів і пасивів. Аналіз ліквідності балансу: групування активів за рівнем ліквідності та пасивів за ступенем терміновості. Коефіцієнти ліквідності: поточної, швидкої, абсолютної. Оцінка структури балансу для ІТ-компаній із домінуванням нематеріальних активів.

Практика (2 год.) та СРС (7 год.)

Практика: Горизонтальний та вертикальний аналіз балансу ІТ-компанії; групування активів і пасивів для оцінки ліквідності балансу; розрахунок коефіцієнтів ліквідності та їх інтерпретація.

СРС: Опрацювання: Мних Є. В. «Економічний аналіз» (Київ: ЦУЛ, 2022) — розділ «Аналіз фінансового стану»; підготовка аналітичної записки «Оцінка ліквідності балансу ІТ-підприємства: проблеми та шляхи покращення».

Очікуваний результат: студент вміє проводити горизонтальний та вертикальний аналіз балансу, розраховувати й інтерпретувати показники ліквідності.

Аналіз фінансової стійкості та платоспроможності

Абсолютні показники стійкості

Визначення типу фінансової стійкості: абсолютна, нормальна, нестійкий та кризовий стан.

Відносні показники стійкості

Коефіцієнти: автономії, фінансової залежності, маневреності власного капіталу, покриття.

Платоспроможність

Оцінка платоспроможності та кредитоспроможності. Прогнозування ризику банкрутства.

Лекційний матеріал (2 год.)

Поняття фінансової стійкості та платоспроможності. Абсолютні та відносні показники фінансової стійкості. Визначення типу фінансової стійкості. Коефіцієнти структури капіталу. Оцінка платоспроможності та ймовірності банкрутства: моделі Альтмана, Таффлера.

Практика (2 год.) та СРС (7 год.)

Практика: Визначення типу фінансової стійкості підприємства; розрахунок коефіцієнтів фінансової стійкості; оцінка ймовірності банкрутства за моделлю Альтмана для ІТ-компанії.

СРС: Опрацювання: Єршова Н. Ю. «Економічний аналіз» (Харків: НТУ «ХПІ», 2023) — розділ «Фінансова стійкість»; підготовка реферату «Оцінка фінансової стійкості ІТ-підприємств в умовах нестабільності».

Аналіз ділової активності та грошових потоків

Лекційний матеріал (2 год.)

Ділова активність підприємства: поняття та система показників. Показники оборотності: активів, власного капіталу, дебіторської та кредиторської заборгованості. Операційний та фінансовий цикли. Аналіз грошових потоків: прямий та непрямий методи. Чистий грошовий потік: розрахунок та оцінка.

Ключові питання

- Показники ділової активності підприємства
- Методика розрахунку операційного циклу
- Прямий та непрямий методи аналізу грошових потоків
- Оцінка достатності грошових потоків
- Особливості аналізу грошових потоків ІТ-компаній

Практичне заняття (2 год.)

Завдання 1. Розрахунок показників ділової активності ІТ-компанії за умовними даними; визначення операційного та фінансового циклів.

Завдання 2. Аналіз руху грошових потоків прямим методом; оцінка достатності чистого грошового потоку.

Завдання 3. Дискусія: «Оборотність активів як ключовий показник ефективності ІТ-підприємства».

Самостійна робота (7 год.)

- Опрацювання: Рекова Н. Ю. та ін. «Економічний аналіз» (Краматорськ: ДДМА, 2022) — розділ «Грошові потоки»
- Підготовка аналітичної записки «Управління грошовими потоками ІТ-підприємства: аналітичний аспект»
- Складання таблиці «Показники ділової активності ІТ-компанії: порівняльний аналіз»

Очікуваний результат: студент вміє розраховувати й інтерпретувати показники ділової активності, аналізувати грошові потоки підприємства.

Стратегічний аналіз та комплексна оцінка діяльності підприємства

Тема 4.1

Комплексний аналіз і рейтингова оцінка підприємства.
Інтегральні показники ефективності.

Тема 4.2

SWOT-аналіз та PEST-аналіз підприємства у сфері захисту інформації. Стратегічні альтернативи.

Тема 4.3

Аналіз інвестиційної та інноваційної діяльності підприємств IT-галузі.

Тема 4.4

Економічний аналіз в умовах цифровізації: Big Data, BI-системи, автоматизація аналітики.

Комплексний аналіз і рейтингова оцінка підприємства

Лекційний матеріал (2 год.)

Комплексний аналіз господарської діяльності підприємства: принципи та методика. Узагальнення результатів аналізу. Рейтингова оцінка підприємств: методи бальної оцінки, метод суми місць. Інтегральні показники ефективності діяльності підприємства. Порівняльний комплексний аналіз кількох ІТ-підприємств за системою показників.

Ключові питання

- Принципи та методика комплексного аналізу
- Методи рейтингової оцінки підприємств
- Інтегральні показники ефективності
- Особливості комплексного аналізу ІТ-компаній

Практичне заняття (2 год.)

Завдання 1. Узагальнення результатів аналізу діяльності умовної ІТ-компанії: формування зведеної аналітичної таблиці, висновки та рекомендації.

Завдання 2. Рейтингова оцінка трьох умовних підприємств у сфері захисту інформації методом суми місць.

Завдання 3. Тестування за ключовими термінами теми (10 питань).

Самостійна робота (7 год.)

- Опрацювання: Мних Є. В. «Економічний аналіз» (Київ: ЦУЛ, 2022) — розділ «Комплексний аналіз»
- Підготовка реферату: «Рейтингова оцінка ІТ-підприємств: методологія та практика»
- Складання порівняльної таблиці показників кількох ІТ-компаній

Очікуваний результат: студент вміє узагальнювати результати аналізу, проводити рейтингову оцінку підприємств та формулювати комплексні висновки.

SWOT-аналіз та стратегічний аналіз підприємства

Лекційний матеріал (2 год.)

Стратегічний аналіз як різновид економічного аналізу. SWOT-аналіз: сутність, методика проведення, побудова матриці. PEST-аналіз зовнішнього середовища підприємства. Конкурентний аналіз: модель п'яти сил Портера. Стратегічні альтернативи для підприємств у сфері захисту інформації: зростання, стабілізація, скорочення.

Практика (2 год.) та СРС (7 год.)

Практика: SWOT-аналіз умовної компанії сфери кібербезпеки: виявлення сильних і слабких сторін, можливостей та загроз; формування стратегічних альтернатив; PEST-аналіз ринку ІБ в Україні.

СРС: Опрацювання: Єршова Н. Ю. «Економічний аналіз» (Харків: НТУ «ХПІ», 2023) — розділ «Стратегічний аналіз»; підготовка аналітичної записки «Конкурентне середовище ринку захисту інформації в Україні: аналітичний огляд».

❏ **Очікуваний результат:** студент вміє проводити SWOT- та PEST-аналіз, формулювати стратегічні пріоритети на основі результатів аналізу.

Інвестиційний аналіз та аналітика в умовах цифровізації

Тема 4.3 — Аналіз інвестиційної діяльності (Лекція 13, 2 год.)

Інвестиції та їх класифікація. Показники оцінки ефективності інвестиційних проектів: NPV, IRR, PP, PI. Аналіз реальних та фінансових інвестицій. Оцінка ризиків інвестиційних проектів. Особливості аналізу інвестицій у системи захисту інформації та кібербезпеки: обґрунтування витрат на ІБ-інфраструктуру.

Практика (2 год.): Розрахунок NPV та IRR інвестиційного проекту з впровадження системи захисту інформації; оцінка ефективності вкладень у кіберзахист.

СРС (7 год.): Опрацювання: Рекова Н. Ю. та ін. «Економічний аналіз» (Краматорськ: ДДМА, 2022) — розділ «Інвестиційний аналіз»; підготовка реферату «Економічна ефективність інвестицій у системи кібербезпеки».

Тема 4.4 — Аналіз в умовах цифровізації (Лекція 14, 2 год.)

Цифрова трансформація аналітичної діяльності. Інструменти Business Intelligence (BI): Power BI, Tableau. Аналіз великих даних (Big Data) в управлінні підприємством. Хмарні аналітичні сервіси. Автоматизація фінансового аналізу. Економічний аналіз безпеки інформаційних систем: оцінка ефективності витрат на захист даних, аналіз ризиків кіберзагроз.

Практика (2 год.): Практична робота з BI-інструментами: побудова аналітичних дашбордів у Power BI; візуалізація фінансових показників IT-компанії; аналіз ризиків кіберзагроз для бізнесу.

СРС (7 год.): Підготовка аналітичної записки «Цифровізація економічного аналізу: інструменти та перспективи для IT-підприємств».

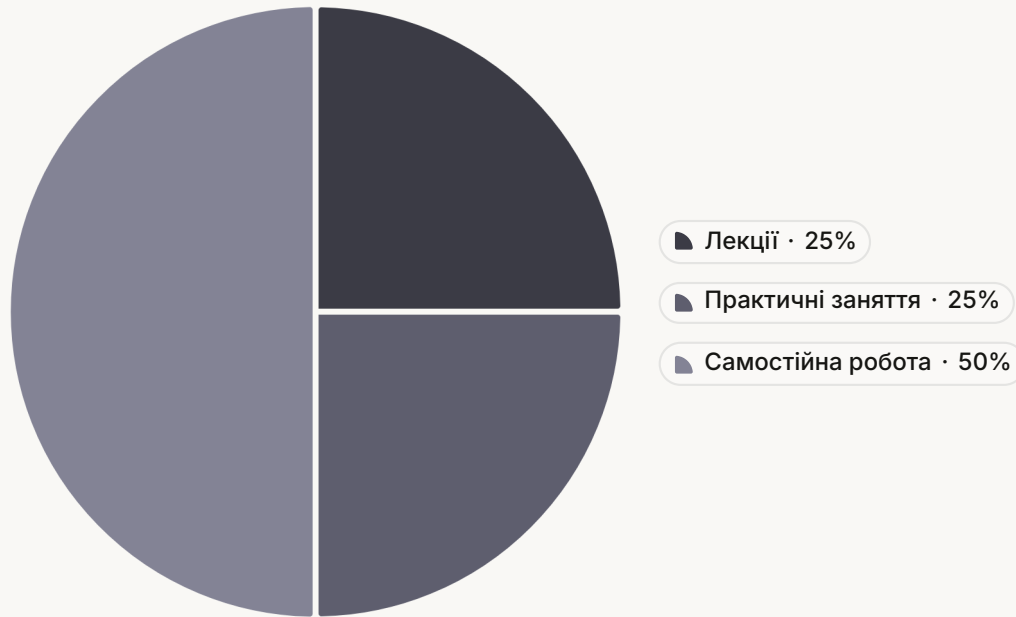
Розподіл навчального часу — 120 годин

Модуль	Тема	Лекції (год.)	Практичні (год.)	СРС (год.)
Модуль 1	Тема 1.1 — Предмет і завдання аналізу	2	2	7
	Тема 1.2 — Інформаційне забезпечення	2	2	7
	Тема 1.3 — Методи і прийоми аналізу	2	2	7
	Тема 1.4 — Організація аналітичної роботи	2	2	7
Модуль 2	Тема 2.1 — Аналіз трудових ресурсів	2	2	7
	Тема 2.2 — Аналіз основних засобів	2	2	7
	Тема 2.3 — Аналіз оборотних активів	2	2	7
	Тема 2.4 — Аналіз витрат підприємства	2	2	7
Модуль 3	Тема 3.1 — Аналіз прибутку та рентабельності	2	2	7
	Тема 3.2 — Аналіз майнового стану та ліквідності	2	2	7
	Тема 3.3 — Аналіз фінансової стійкості	2	2	7
	Тема 3.4 — Аналіз ділової активності	2	2	7
Модуль 4	Тема 4.1 — Комплексний аналіз і рейтинг	2	4	7
	Тема 4.2 — SWOT і стратегічний аналіз	2	2	7
	Тема 4.3 — Інвестиційний аналіз	2	2	7
	Тема 4.4 — Аналіз в умовах цифровізації	2	2	7
Разом	16 тем	30	30	60

Загальний обсяг: 120 годин = 4 кредити ЄКТС. Розподіл є орієнтовним і може коригуватися відповідно до специфіки навчального процесу.

Структура навчального часу

Коментар до розподілу

Загальний обсяг — **120 годин (4 кредити ЄКТС)** — розподілено між трьома формами роботи для забезпечення балансу між теорією та практикою.

Лекції — 30 год. (25%)

Системне подання ключового теоретичного матеріалу з використанням наочних схем, таблиць і прикладів із практики ІТ-підприємств та компаній у сфері захисту інформації.

Практичні — 30 год. (25%)

Відпрацювання навичок розрахунку аналітичних показників, розгляд кейсів, дискусії та захист міні-проектів. Рівна частка з лекціями підкреслює практичну спрямованість курсу.

Самостійна робота — 60 год. (50%)

Поглиблене вивчення, підготовка завдань, робота з фінансовою звітністю та науковою літературою. Самостійна робота становить **50% обсягу дисципліни**.

Самостійна робота студентів — Детальний опис

Опрацювання літератури

Поглиблене вивчення теоретичного матеріалу за підручниками з економічного аналізу (Єршова, Мних, Рекова та ін.), нормативними документами, науковими статтями у фахових виданнях. Студент конспектує ключові положення, виділяє головні поняття та порівнює методичні підходи різних авторів.

Індивідуальні завдання

Виконання аналітичних завдань (розрахунок фінансових показників, факторний аналіз, оцінка фінансового стану); творчих завдань — есе, аналітичні записки, міні-дослідження з актуальних питань аналізу IT-підприємств.

Робота з інформаційними ресурсами

Опрацювання офіційних сайтів: Державної служби статистики (ukrstat.gov.ua), Верховної Ради (zakon.rada.gov.ua), Національної бібліотеки (nbuv.gov.ua), порталів фінансової звітності українських IT-компаній.

Підготовка до занять

Підготовка до практичних занять (опрацювання методики розрахунків, повторення теорії); підготовка до тестувань (ключові терміни, формули, показники); підготовка до контрольних робіт за кожним модулем (систематизація знань, типові задачі).

Форми контролю знань

1

Поточний контроль

Завдання: аналітичні та тестові вправи за темами змістовного модуля.

Оцінюються регулярність виконання завдань, якість розрахунків і рівень засвоєння матеріалу. Поточний контроль формує накопичувальну оцінку протягом семестру.

Проводиться після кожної теми у формі тестування (10–15 питань) або усного опитування.

2

Проміжний контроль

Самостійна робота — комплексне розрахунково-аналітичне завдання або реферат, що охоплює теми змістовних модулів (теоретичні питання, розрахунок показників, аналіз фінансового стану умовного підприємства). Оцінюються повнота відповіді, правильність розрахунків та обґрунтованість висновків.

Проводиться після завершення кожного змістовного модуля.

3

Підсумковий контроль

Іспит відповідно до навчального плану. Форма проведення — тестування та письмові відповіді на питання і задачі. Підсумкова оцінка враховує результати поточного, проміжного та підсумкового контролю відповідно до встановленої шкали: **100-бальна система** з переведенням у національну шкалу та ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F).

Методи викладання

Викладання дисципліни «Економічний аналіз» поєднує класичні академічні та інтерактивні методи, що забезпечує формування не лише міцної теоретичної бази, а й практичних навичок аналітичного мислення, необхідних для майбутньої професійної діяльності у сфері комп'ютерної інженерії та захисту інформації.

Лекції

Системне подання теоретичного матеріалу з використанням наочних схем, таблиць і прикладів із практики ІТ-підприємств; студенти ведуть конспекти та задають уточнювальні запитання.

Робота з фінансовою звітністю

Опрацювання форм фінансової звітності реальних ІТ-підприємств; формування навичок критичного аналізу та оцінки фінансового стану компаній.

Кейс-стаді

Аналіз реальних економічних ситуацій ІТ-компаній та підприємств кібербезпеки; студенти виявляють проблему, пропонують рішення та обґрунтовують висновки.

Дискусії

Обговорення дискусійних питань економічного аналізу; розвиток критичного мислення, аргументації та здатності обґрунтовувати управлінські рішення.

Самостійне дослідження

Підготовка аналітичних записок, рефератів і презентацій за обраною темою; розвиток навичок пошуку, систематизації та інтерпретації економічної інформації.

Комп'ютерний аналіз

Практична робота з інструментами MS Excel та Power BI: побудова аналітичних таблиць, графіків, дашбордів; формування навичок автоматизованого аналізу даних.

Усі методи спрямовані на формування компетентностей, передбачених освітньо-професійною програмою спеціальності 123 «Комп'ютерна інженерія».

Рекомендована література — Підручники та посібники (2022–2024 рр.)

1. Єршова Н. Ю.

Економічний аналіз : навчальний посібник [Електронний ресурс]. — Харків : НТУ «ХПІ», 2023. — 190 с.

2. Мних Є. В.

Економічний аналіз : підручник. — 3-тє вид., переробл. та доповн. — Київ : ЦУЛ, 2022. — 520 с.

3. Рекова Н. Ю. та ін.

Економічний аналіз : навчальний посібник для здобувачів вищої освіти / Н. Ю. Рекова, Є. О. Підгора, В. В. Ровенська та ін. — Краматорськ : ДДМА, 2022. — 200 с.

4. Шашина М. В., Тульчинська С. О.

Економічна безпека підприємства : навчальний посібник. — Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. — 70 с.

5. Єршова О. О., Гончаренко І. М.

Сучасні моделі управління розвитком бізнесу в умовах воєнного стану. Журнал стратегічних економічних досліджень. — 2022. — № 2(7). — С. 75–84.

6. Серединська В. М., Загородна О. М., Федорович Р. В.

Економічний аналіз : навчальний посібник. — 3-тє вид., переробл. та доповн. — Тернопіль : Астон, 2022. — 416 с.

7. Латишева О. В. та ін.

Управління підприємством в умовах цифрової економіки : навч. посібник. — Краматорськ : ДДМА, 2023. — 176 с.

8. Тарасенко Н. В., Вагнер І. М.

Фінансовий аналіз : навчальний посібник. — Вид. 5-тє, переробл. та доповн. — Київ : Новий Світ, 2022. — 344 с.

Додаткова література та наукові статті

9. Кравченко О. О., Нікулін О. М.

Аналіз ефективності цифрових трансформацій підприємств ІТ-галузі. Економіка та суспільство. — 2023. — № 48.

Рекомендується для тем 4.3–4.4 (інвестиційний аналіз та цифровізація).

10. Заяць В. С., Луговська Л. А.

Оцінка рівня фінансової безпеки підприємств в умовах воєнного стану. Проблеми економіки. — 2022. — № 3(53). — С. 88–96.

Рекомендується для тем 3.2–3.3 (фінансовий стан і стійкість).

11. Омелянчук А. М., Коваль Т. В.

Методологічні засади економічного аналізу підприємств інформаційно-комунікаційної сфери. Інфраструктура ринку. — 2023. — № 67. *Рекомендується для модулів 1–2.*

12. Школьник І. О., Боярко І. М.

Фінансовий аналіз : навчальний посібник. — Київ : ЦУЛ, 2022. — 368 с. *Рекомендується для модулів 3–4 (фінансовий стан, ділова активність).*

Нормативно-правова база

- Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV
Регулює засади господарської діяльності суб'єктів підприємництва. zakon.rada.gov.ua
- Закон «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV
Визначає правові засади регулювання, організації та ведення бухгалтерського обліку. zakon.rada.gov.ua
- Закон «Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах» від 05.07.1994 № 80/94-ВР
Регулює відносини у сфері захисту інформації в інформаційних, телекомунікаційних та ІКС. zakon.rada.gov.ua
- Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку (НП(С)БО 1–25)
Визначають принципи складання фінансової звітності — основного джерела аналізу. zakon.rada.gov.ua
- Закон «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» від 05.10.2017 № 2163-VIII
Визначає правові та організаційні основи забезпечення кібербезпеки в Україні. zakon.rada.gov.ua

Офіційні ресурси та фахові видання

Державна служба статистики України

ukrstat.gov.ua — статистичні дані для аналізу соціально-економічних процесів, галузеві показники ІТ-сектору.

Верховна Рада України

zakon.rada.gov.ua — нормативно-правова база, законодавчі акти з питань господарської діяльності та захисту інформації.

Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського

nbuv.gov.ua — електронні ресурси, наукові статті, монографії з економічного аналізу та управління.

Держаудитслужба України

dasu.gov.ua — методичні матеріали з аудиту та аналізу діяльності підприємств.

Журнал «Економічний аналіз»

economicsanalysis.com.ua — провідне фахове видання з питань економічного аналізу підприємств.

Журнал «Економіка та суспільство»

economyandsociety.in.ua — актуальні дослідження з питань управління та аналізу підприємств ІТ-галузі.

Міністерство цифрової трансформації України

thedigital.gov.ua — стратегічні документи та аналітика у сфері цифровізації та ІТ-розвитку.

Міністерство освіти і науки України

mon.gov.ua — освітні стандарти, навчальні програми, методичні матеріали для ЗВО.

Зв'язок дисципліни зі спеціальністю 123 «Комп'ютерна інженерія»

Чому «Економічний аналіз» для інженерів з ІБ?

Дисципліна «Економічний аналіз» є невід'ємною складовою підготовки бакалаврів за ОП «Організація захисту інформації в ІКС». Розуміння економічних механізмів допомагає майбутнім фахівцям обґрунтовувати витрати на системи захисту інформації, аналізувати ефективність ІБ-проектів та приймати зважені управлінські рішення.

Сучасний фахівець у сфері кібербезпеки та захисту інформації мусить уміти оцінювати економічні ризики кіберзагроз, розраховувати ROI від впровадження систем безпеки та переконливо аргументувати інвестиції в ІБ-інфраструктуру.

Практичне значення для майбутньої кар'єри

- Обґрунтування економічної доцільності впровадження систем захисту інформації
- Аналіз ефективності витрат на кіберзахист та ІБ-інфраструктуру
- Оцінка фінансових ризиків кіберзагроз для підприємства
- Розрахунок ROI від ІБ-проектів та аргументація перед керівництвом
- Аналіз ринку послуг у сфері захисту інформації в Україні
- Навички роботи з великими масивами економічної інформації, систематизації та аналізу даних

Ключові компетентності курсу — Підсумок

Курс охоплює всі ключові напрями економічного аналізу — від теоретичних основ до стратегічного аналізу — та формує у студентів цілісне розуміння аналітичного інструментарію, необхідного для обґрунтування управлінських рішень у сфері захисту інформації та ІТ.

Бажаємо успіхів у вивченні Економічного аналізу!

120

Годин

Загальний обсяг дисципліни

4

Кредити ЄКТС

Відповідно до стандарту

16

Тем

У 4 змістовних модулях

8

Джерел

Рекомендованої літератури 2022–2024 рр.

«Економічний аналіз — це мова бізнесу, якою повинен говорити кожен інженер, що прагне управляти, а не лише виконувати.»

Спеціальність 123 · Комп'ютерна інженерія · ОП: Організація захисту інформації в ІКС · Бакалавр · 4 кредити ЄКТС